

Daniël en Babylonië (teksten uit de NBV)

Daniël wordt tijdens de derde deportatie in 586 v. Chr. door Nebukadnessar van Babylonië in ballingschap gevoerd. In dit document beschrijven we het leven van Daniël en zijn vrienden in Babylon.

Overzicht deportaties Juda

- In 598 v. Chr. onder Jojakim
  - Eerste deportatie** 3.023 mensen
- In 597 v. Chr. onder Jojachin
  - Tweede deportatie** > 10.000 mensen (w.o. Ezechiël)
- In 586 v. Chr. onder Sedekia Belegering
  - Derde deportatie** 832 mensen (w.o. Daniël)
- In 582 v. Chr. Een laatste groep
  - Vierde deportatie** 745 mensen
  - Een groep met Jeremia vlucht naar Egypte

Tijdslijn rond wegvoering van Juda onder Nebukadnessar II

750	725	700	675	650	625	600	575	550	525	500	475
Salmanassar V						Val Ninevé					
Tiglat-Pileser III			Sargon II			Sanherib			Assurbanipal		
Assyrische Overheersing						Nieuw-Babylonische Rijk					
Verovering Palestina						Oud-Perzische Rijk (Achaemeniden)					
729						226					
Achaz (Juda) vraagt hulp van Tiglat-Pileser III						Cyrus II (Kores) 550-530					
Salmanassar V helpt Achaz						Darius I 522-485					
Salmanassar V maakt Hosea schatplichtig						Xerxes I (Ahasveros) 485-465					
Nabopolassar 605-562						Artaxerxes I (Artachs) 465-424					
Nabukadnessar II 605-562						Val Babylonië					
Salmanassar V voert Israël in ballingschap						Nabonides 556-539					
Sanherib beleegert Jeruzalen (Juda)						Belsassar					
God vernietigt zijn leger						Nebukadnessar II voert Juda in ballingschap					
722 Ballingschap Israël						586 Ballingschap Juda					
						Wegvoering Daniël					
						597 Wegvoering Ezechiël					
						538 Terugkeer uit ballingschap					

Uit het Bijbelboek Daniël

Het leven van Daniël en zijn vrienden in Babylon:

- 1 - Daniël en zijn vrienden in opleiding
- 2 - Daniël en de droom van Nebukadnessar (Het grote beeld)
- 3 - Daniëls vrienden in de vurige oven
- 4 - Daniël en de droom van Nebukadnessar (De hoge boom)
- 5 - Daniël en Belsassar (Het teken aan de wand)

Hoofdstuk 1 Daniël en zijn vrienden in opleiding

Daniël en zijn vrienden worden opgeleid aan het hof. Op hun verzoek houden zij zich bij de maaltijden aan de Joodse reinheidswetten en gebruiken daarom niet de spijzen en de wijnen van de koning. Zij blijken er gezonder en beter doorvoed uit te zien dan de andere jongemannen. Na de voltooiing van de opleiding kan niemand zich in wijsheid en inzicht meten aan Daniël en zijn vrienden.

³De koning gaf het hoofd van zijn eunuchen, Aspenaz, opdracht een aantal Israëlieten van koninklijke en voorname afkomst naar zijn paleis te brengen.⁴Het moesten jongemannen zonder lichamelijke gebreken zijn, aantrekkelijk om te zien, rijk aan kennis, ontwikkeld en met een scherp verstand, en bovendien geschikt om aan het hof te dienen. Aspenaz moest hen onderwijzen in de geschriften en de taal van de Chaldeeën. ⁵De koning wees hun een dagelijkse hoeveelheid toe van de spijzen en de wijn van zijn tafel. Na drie jaar onderricht zouden ze in dienst van de koning treden.

⁶Onder hen waren enkele Judeeërs: Daniël, Chananja, Misaël en Azarja.⁷Maar de hoofdeunuch gaf hun andere namen; Daniël noemde hij Beltesassar, Chananja Sadrach, Misaël Mesach en Azarja Abednego. ⁸Daniël was vastbesloten zich aan de reinheidsvoorschriften te houden en hij vroeg de hoofdeunuch toestemming zich van de spijzen en de wijn van de tafel van de koning te onthouden. ⁹God zorgde ervoor dat de hoofdeunuch Daniël gunstig gezind was. ¹⁰Toch zei de hoofdeunuch tegen hem: 'Ik ben bang voor mijn heer, de koning; hij heeft bepaald wat jullie zullen eten en drinken, en als hij vindt dat jullie er slechter uitzien dan jullie leeftijdsgenoten zal hij mij daarvoor verantwoordelijk stellen.' ¹¹Daarop richtte Daniël zich tot de kamerheer die de hoofdeunuch aan hem en aan Chananja, Misaël en Azarja had toegewezen: ¹²'Neem de proef op de som en laat uw dienaren tien dagen alleen groente eten en water drinken. ¹³Vergelijk ons uiterlijk daarna met dat van de jongemannen die de koninklijke spijzen eten, en beslis dan over uw dienaren op grond van wat u ziet.' ¹⁴De kamerheer ging op het voorstel in en gaf hun tien dagen. ¹⁵Aan het eind van de tien dagen zagen zij er gezonder en beter doorvoed uit dan alle jongemannen die de koninklijke spijzen voorgezet hadden gekregen. ¹⁶Dus diende de kamerheer hun geen koninklijke spijzen en wijn meer op, maar gaf hij hun alleen nog groente. ¹⁷En God schonk de vier jongemannen wijsheid, kennis en verstand van alle geschriften; bovendien was Daniël bij machte alle mogelijke visioenen en dromen uit te leggen.

¹⁸Toen de door de koning vastgestelde tijd verstreken was, leidde de hoofdeunuch alle jongemannen voor Nebukadnessar. ¹⁹De koning sprak met hen, en niemand kon zich met Daniël, Chananja, Misaël en Azarja meten. Zij traden in dienst van de koning. ²⁰En over welke kwestie van wijsheid of inzicht de koning hen ook raadpleegde, hij vond hen tien keer zo voortreffelijk als alle magiërs en bezweerders in heel zijn rijk.

²¹Daniël bleef aan het hof tot het eerste jaar van het koningschap van Cyrus.

Hoofdstuk 2 Daniël en de droom van Nebukadnessar (Het grote beeld)

Koning Nebukadnessar droomt van een groot beeld met een gouden hoofd, zilveren borst en armen, buik en lendenen van brons, benen van ijzer en voeten deels van ijzer en deels van leem. Een losgeraakte steen verbrijzelt de lemen voeten en het ijzer, leem, brons, zilver en goud wordt verpulverd en weggeblazen. De steen wordt een grote berg die heel de aarde bedekt. De koning wil dat zijn waarzeggers vertellen wat hij droomde en wat de betekenis ervan is. Omdat zij dat niet kunnen, wil hij ze ter dood brengen. Dan komt Daniël bij de koning en vertelt hem wat hij heeft gedroomd en geeft de betekenis ervan. Nebukadnessar is het gouden hoofd, de andere lichaamsdelen zijn de opvolgende koninkrijken. De steen is het eeuwige Koninkrijk van Christus. Na de uitleg zegt de koning tegen Daniël: Het is waar, uw God is de God der goden en de Heer der koningen. Daniël krijgt een nog hogere positie.

¹In het tweede jaar van zijn regering kreeg Nebukadnessar een droom die hem zo verontrustte dat hij de slaap niet meer kon vatten. ²De koning gaf opdracht de magiërs, bezweerders, tovenaars en Chaldeeën bijeen te roepen om hem te vertellen waar zijn droom over ging. Toen ze voor de koning verschenen waren, ³zei hij tegen hen: 'Ik heb een droom gehad die mij verontrust, daarom wil ik weten wat ik gedroomd heb.' ⁴De Chaldeeën zeiden tegen de koning: 'Majesteit, leef in eeuwigheid! Vertel uw dienaren uw droom, dan zullen wij hem verklaren.' ⁵Toen zei de koning tegen de Chaldeeën: 'Mijn besluit staat vast. Als u me niet vertelt wat ik heb gedroomd en wat die droom betekent, laat ik u in stukken hakken en zal ik uw huizen in puin leggen. ⁶Voldoet u aan mijn verzoek, dan zal ik u overladen met kostbare geschenken en eerbewijzen. Zeg me dus wat ik gedroomd heb en wat die droom betekent.' ⁷Zij antwoordden nogmaals: 'Laat de koning zijn droom aan zijn dienaren vertellen, dan zullen wij hem verklaren.' ⁸Daarop zei de koning: 'Ik weet heel goed dat u tijd probeert te winnen, want u merkt dat mijn besluit vaststaat. ⁹Er is maar één oordeel over u mogelijk als u niet kunt vertellen wat ik heb gedroomd. U hebt afgesproken mij iets voor te liegen in de hoop dat de situatie verandert. Vertel me dus mijn droom, dan weet ik dat u die kunt verklaren.' ¹⁰De Chaldeeën antwoordden de koning: 'Er is geen mens ter wereld die aan het verzoek van de koning kan voldoen; daarom heeft geen koning, hoe groot en machtig ook, iets dergelijks ooit van een magiër, bezweerder of Chaldeeër gevraagd. ¹¹Wat de koning vraagt is te moeilijk, niemand zal het de koning kunnen vertellen, behalve de goden, maar die verkeren niet onder de stervelingen.' ¹²Hierop verloor de koning zijn geduld en hij gaf woedend het bevel alle wijzen van Babylonië ter dood te brengen. ¹³Toen het bevel werd uitgevaardigd om de wijzen te doden, liepen ook Daniël en zijn vrienden gevaar. ¹⁴Daarom wendde Daniël zich discreet en tactvol tot Arjoch, de commandant van de koninklijke lijfwacht, die de wijzen van Babylonië moest doden. ¹⁵Hij vroeg de gevolmachtigde van de koning: 'Waarom heeft de koning zo'n wreed bevel uitgevaardigd?' Daarop legde Arjoch hem de zaak uit. ¹⁶Daniël ging naar de koning en vroeg hem respijt, opdat hij hem zijn droom zou kunnen verklaren. ¹⁷Vervolgens ging hij naar huis, bracht zijn vrienden Chananja, Misaël en Azarja op de hoogte ¹⁸en vroeg hun de God van de hemel te smeken zich barmhartig te tonen en het mysterie te onthullen, zodat hij en zijn vrienden niet met de rest van de wijzen van Babylonië ter dood zouden worden gebracht. ¹⁹Het mysterie werd aan Daniël onthuld in een nachtelijk visioen. Daarop prees hij de God van de hemel. ²⁰Hij zei: 'Geprezen zij de naam van God, van eeuwigheid tot eeuwigheid, want hij bezit wijsheid en kracht. ²¹Hij verandert tijden en uren, hij zet koningen af en stelt koningen aan, hij geeft de wijzen hun wijsheid, en de verstandigen hun kennis. ²²Hij onthult diepe, verborgen dingen, hij weet wat in duister is gehuld, en het licht woont bij hem. ²³U, God van mijn voorouders, loof ik en roem ik, want u hebt mij wijsheid en kracht geschonken, en mij onthuld wat wij u hebben afgesmeekt, u hebt ons laten weten wat de koning verontrust.' ²⁴Toen ging Daniël naar Arjoch, die van de koning opdracht had gekregen de wijzen van Babylonië ter dood te brengen. Hij ging naar hem toe en zei: 'Breng de wijzen van Babylonië niet ter dood. Leid mij voor de koning. Ik zal de droom van de koning duiden.' ²⁵Arjoch leidde Daniël zo snel hij kon voor de koning en zei tegen hem: 'Ik heb onder de Judese ballingen iemand gevonden die de droom van de koning kan

uitleggen.’ ²⁶De koning vroeg Daniël, die ook Beltesassar genoemd werd: ‘Kunt u me werkelijk vertellen wat ik heb gedroomd en wat die droom betekent?’ ²⁷Daniël antwoordde de koning: ‘Wijzen, bezweerders, magiërs noch toekomstvoorspellers kunnen het mysterie dat de koning wil begrijpen aan hem onthullen. ²⁸Maar er is een God in de hemel die mysteries onthult. Hij heeft koning Nebukadnessar laten weten wat er aan het einde van de tijd zal gebeuren. De droom en de visioenen die tijdens uw slaap in u opkwamen, waren deze: ²⁹Tijdens uw slaap, majesteit, kwamen gedachten bij u op over wat er in de toekomst gebeuren zal; hij die mysteries onthult, heeft u laten weten wat de toekomst zal brengen. ³⁰Dit mysterie is mij onthuld, niet door enige wijsheid die ik op anderen voor zou hebben, maar opdat ik de uitleg aan de koning zou overbrengen en u zou begrijpen wat er in uw hart omgaat. ³¹U, majesteit, hebt een visioen gehad. U zag een groot beeld. Dat beeld was reusachtig en bezat een prachtige glans. Het stond voor u en de aanblik ervan was afschrikwekkend. ³²Het hoofd van het beeld was van zuiver goud, zijn borst en armen waren van zilver, zijn buik en lendenen van brons, ³³zijn benen van ijzer, zijn voeten deels van ijzer, deels van leem. ³⁴U zag hoe een steen losraakte, zonder dat er een mensenhand aan te pas kwam, hoe de steen tegen de ijzeren en lemen voeten van het beeld sloeg en ze verbrijzelde. ³⁵Op hetzelfde ogenblik verpulverden het ijzer, leem, brons, zilver en goud. Het werd als kaf op een dorsvloer in de zomer; de wind voerde het mee, totdat er geen spoor meer van te vinden was. Maar de steen die tegen het beeld was geslagen, werd een hoge berg die de hele aarde bedekte. ³⁶Dit was uw droom, en nu zullen wij de koning zeggen wat hij betekent: ³⁷U, majesteit, koning der koningen, aan wie de God van de hemel het koningschap, en macht, kracht en eer heeft verleend, ³⁸aan wiens hand hij de mensen, de dieren van het veld en de vogels van de hemel heeft toevertrouwd, waar zij ook wonen, aan wie hij heerschappij heeft geschonken over allen – u bent dat hoofd van goud! ³⁹Na u zal een ander koninkrijk opkomen, minder machtig dan het uwe, en daarna nog een, van brons, dat zal heersen over de hele aarde. ⁴⁰Een vierde koninkrijk ten slotte zal hard als ijzer zijn. IJzer verbrijzelt en vermorzelt alles, en net als ijzer dat verplettert, zal het al die andere rijken verbrijzelen en verpletteren. ⁴¹U zag dat de voeten en tenen voor een deel uit pottenbakkersleem en voor een deel uit ijzer bestonden; dat betekent dat het koninkrijk verdeeld zal zijn. Het zal iets van de hardheid van ijzer hebben, daarom zag u ijzer voor u, vermengd met kleiachtige leem. ⁴²Dat de tenen en voeten deels van ijzer en deels van leem waren, betekent dat het koninkrijk voor een deel sterk zal zijn, voor een deel broos. ⁴³U zag ijzer vermengd met kleiachtige leem; dat betekent dat die delen zich zullen vermengen in het nageslacht, maar ze zullen zich niet verbinden, zoals ijzer zich niet met leem laat verbinden. ⁴⁴**Maar ten tijde van die koninkrijken zal de God van de hemel een rijk laten opkomen dat nooit te gronde zal gaan** en dat nooit op een ander volk zal overgaan. Het zal al die koninkrijken verbrijzelen en vernietigen, maar zelf zal het eeuwig bestaan – ⁴⁵precies zoals u zag dat er een steen van de berg losraakte zonder dat er een mensenhand aan te pas kwam, en het ijzer, brons, leem, zilver en goud verbrijzelde. De grote God heeft de koning laten weten wat er in de toekomst te gebeuren staat. De droom is waar, en de uitleg betrouwbaar.’

⁴⁶Toen knielde koning Nebukadnessar neer en boog voor Daniël, en hij beval een offer te bereiden en reukwerk aan hem op te dragen. ⁴⁷**De koning zei tegen Daniël: ‘Het is waar, uw God is de God der goden en de Heer der koningen.** Hij onthult

mysterie en daardoor hebt u dit mysterie kunnen onthullen.’⁴⁸Toen benoemde de koning Daniël in een hoge functie en gaf hem vele grote geschenken; hij maakte hem heerser over de hele provincie Babel en benoemde hem tot hoofd van alle wijzen van Babylonië.⁴⁹Op Daniëls verzoek droeg de koning het bestuur van de provincie Babel over aan Sadrach, Mesach en Abednego, terwijl Daniël zelf aan het hof van de koning bleef.

Hoofdstuk 3 Daniëls vrienden in de vurige oven

Koning Nebukadnessar (wellicht opgejut door jaloerse magistraten) wil dat alle hoogwaardigheidsbekleders voor een enorm gouden beeld van hem neerknielen om het te aanbidden. Wie niet neerknielt, buigt en aanbidt, zal direct in een brandende oven worden gegooid. Daniëls vrienden Sadrach, Mesach en Abednego (bestuurders van de provincie Babel) weigeren dit en worden in de oven geworpen. Ze worden door een engel van God bewaard en komen weer heelhuids uit de oven. Nebukadnessar prijst God en beveelt dat ieder die zich oneerbiedig uitlaat over deze God, in stukken gehouwen moet worden, want er is geen God die kan redden als deze.

¹Op een dag gaf koning Nebukadnessar opdracht een gouden beeld te maken, zestig el hoog en zes el breed, en hij liet het opstellen in de provincie Babel, in de vlakte van Dura.²Vervolgens ontbood hij de satrapen, stadhouders, gouverneurs, staatsraden, schatbewaarders, rechters, magistraten en alle bestuurders van de provincies; ze moesten de inwijding bijwonen van het beeld dat koning Nebukadnessar had opgericht.³De satrapen, stadhouders, gouverneurs, staatsraden, schatbewaarders, rechters, magistraten en alle bestuurders van de provincies kwamen bijeen om het beeld dat koning Nebukadnessar had opgericht in te wijden. Ze stelden zich op voor het door Nebukadnessar opgerichte beeld.⁴Een heraut riep met luide stem: ‘Volken en naties, welke taal u ook spreekt, luister naar dit bevel.⁵Zodra u de muziek hoort van hoorn, panfluit, lier, luit, citer, dubbelfluit en andere instrumenten, valt u op uw knieën neer en buigt u in aanbidding voor het gouden beeld dat koning Nebukadnessar heeft opgericht.⁶Wie niet neerknielt en buigt, zal onmiddellijk in een brandende oven worden gegooid.’⁷En dus knielden alle volken en naties, welke taal zij ook spraken, zodra ze de muziek van hoorn, panfluit, lier, luit, citer en andere instrumenten hoorden, en bogen zij in aanbidding voor het gouden beeld dat koning Nebukadnessar had opgericht.

⁸Enkele Chaldeeën namen de gelegenheid te baat en traden naar voren om de Judeeërs te beschuldigen.⁹Ze zeiden tegen koning Nebukadnessar: ‘Majesteit, leef in eeuwigheid!¹⁰U hebt bevolen dat iedereen die de muziek van hoorn, panfluit, lier, luit, citer, dubbelfluit en andere instrumenten hoort, op zijn knieën moet neervallen en het gouden beeld moet aanbidden,¹¹en dat ieder die weigert in een brandende oven moet worden gegooid.¹²**Er zijn enkele Judese mannen aan wie u het bestuur over de provincie Babel hebt opgedragen, Sadrach, Mesach en Abednego. Deze mannen storen zich niet aan uw bevel, majesteit. Ze vereren uw goden niet en buigen niet voor het gouden beeld dat u hebt opgericht.’**

¹³Nebukadnessar barstte in woede uit en beval Sadrach, Mesach en Abednego bij hem te brengen. Toen de mannen voor de koning waren geleid,¹⁴voer Nebukadnessar uit: ‘Is het waar, Sadrach, Mesach en Abednego, dat jullie mijn goden niet vereren en niet willen neerknielen voor het gouden beeld dat ik heb

opgericht? ¹⁵Luister goed, als jullie je bereid tonen om, zodra je de muziek van hoorn, panfluit, lier, luit, citer, dubbelfluit en andere instrumenten hoort, op je knieën te vallen en in aanbidding te buigen voor het beeld dat ik gemaakt heb ... Maar weigeren jullie te buigen, dan worden jullie onmiddellijk in een brandende oven gegooid. En welke god zal jullie dan uit mijn handen kunnen redden?’¹⁶Sadrach, Mesach en Abednego zeiden hierop tegen de koning: ‘Wij vinden het niet nodig, Nebukadnessar, uw vraag te beantwoorden, **17want als de God die wij vereren ons uit een brandende oven en uit uw handen kan redden, zal hij ons redden. 18Maar ook al redt hij ons niet, majesteit, weet dan dat wij uw goden niet zullen vereren, noch zullen buigen voor het gouden beeld dat u hebt opgericht.**’

¹⁹Nebukadnessar werd razend, en met een van woede vertrokken gezicht keek hij Sadrach, Mesach en Abednego aan. Hij gaf opdracht de oven zevenmaal heter op te stoken dan men gewoonlijk deed. ²⁰En hij beval enkele van de sterkste mannen uit zijn leger om Sadrach, Mesach en Abednego te knevelen en in de brandende oven te gooien. ²¹De mannen werden gekneveld en met kleren en al, met jassen, broeken en mutsen, in de brandende oven gegooid. ²²Omdat het bevel van de koning strikt was opgevolgd en de oven uitzonderlijk heet was gestookt, werden de mannen die Sadrach, Mesach en Abednego naar boven brachten door de uitslaande vlammen gedood. ²³De drie, Sadrach, Mesach en Abednego, vielen gekneveld in de laaiende oven.

²⁴Toen sloeg de schrik koning Nebukadnessar om het hart. Hij stond haastig op en zei tegen zijn raadsheren: ‘Wij hebben toch drie gekneveldde mannen in het vuur gegooid?’ Zij antwoordden: ‘Zeker, majesteit.’ ²⁵Hij vervolgde: ‘Maar ik zie vier mannen vrij rondlopen in het vuur. Ze zijn ongedeerd en de vierde lijkt op een godenzoon!’ ²⁶Nebukadnessar liep naar de deur van de brandende oven en riep: ‘Sadrach, Mesach en Abednego, dienaren van de hoogste God, kom naar buiten, kom hier!’ Toen kwamen Sadrach, Mesach en Abednego uit de vlammen naar buiten. ²⁷De satrapen, stadhouders, gouverneurs en raadsheren van de koning drongen naar voren. Ze bekeken de mannen en zagen dat het vuur geen vat had gekregen op hun lichaam. Geen haar op hun hoofd was verschroeid, hun jassen waren nog heel, er hing zelfs geen brandlucht om hen heen.

²⁸Nebukadnessar nam het woord. Hij zei: ‘**Geprezen zij de God van Sadrach, Mesach en Abednego, die zijn engel heeft gezonden en zijn dienaren gered.** Zij hebben zich op hem verlaten, zij hebben het bevel van de koning genegeerd en hun lichaam prijsgegeven, **omdat zij voor geen andere dan hun eigen God willen neerknielen of buigen.** ²⁹Daarom vaardig ik het bevel uit dat eenieder, van welk volk, welke natie of taal ook, **die zich oneerbiedig uitlaat over de God van Sadrach, Mesach en Abednego, in stukken wordt gehakt en dat zijn huis in puin wordt gelegd, want er is geen god die kan redden als deze.**’ ³⁰Vervolgens gaf de koning Sadrach, Mesach en Abednego een hogere positie in de provincie Babel.

Hoofdstuk 4 Daniël en de droom van Nebukadnessar (De hoge boom)

Koning Nebukadnessar heeft een verontrustende droom over een hoge boom die gekapt en vernietigd wordt. Daniël is verbijsterd, maar moet de koning vertellen dat hij die boom is. Het is het vonnis dat de hoogste God over hem gaat vellen. Daniël

geeft hem het advies zijn zonden teniet te doen door vrijgevig te zijn en zich te ontfemen over de armen. Misschien mag zijn welzijn dan voortduren. Een jaar later echter is Nebukadnessar zo hoogmoedig ("het Babel dat ik tot mijn eer gebouwd heb"), dat God hem het koningschap ontnemt en hij door de mensen wordt verstoten. Zeven jaar leeft Nebukadnessar onder de dieren van het veld. Tot hij erkent dat de hoogste God boven het koningschap van de mensen staat en dat Hij bepaalt aan wie Hij het verleent. Nebukadnessar krijgt daarna zijn koningschap terug en roemt en verheerlijkt de koning van de hemel. Wie hoogmoedig zijn, kan de hoogste God vernederen.

¹Ik, Nebukadnessar, leidde een zorgeloos bestaan in mijn huis, een weelderig leven in mijn paleis, ²totdat ik een droom had die mij verontrustte. De beelden die ik in mijn slaap zag en de visioenen die door mijn hoofd gingen, brachten me in verwarring. ³Ik gaf bevel alle wijzen van Babylonië bij me te brengen om me mijn droom uit te leggen. ⁴De magiërs, bezweerders, Chaldeeën en waarzeggers kwamen, ik vertelde hun mijn droom, maar zij konden hem niet verklaren. ⁵Ten slotte ontving ik Daniël, die de naam van mijn god Beltesassar draagt en in wie de geest van de heilige goden woont. En ik vertelde hem mijn droom: ⁶Beltesassar, eerste onder de magiërs, ik weet dat de geest van de heilige goden in u woont en dat u elk mysterie kunt ontraadselen. Zeg mij wat de visioenen betekenen die ik in mijn droom gezien heb. ⁷Dit zijn de beelden die tijdens mijn slaap door mijn hoofd gingen: Ik zag een hoge boom in het midden van de aarde staan. ⁸De boom werd groter en sterker, zijn kruin reikte tot aan de hemel en zijn kroon overspande de hele aarde. ⁹Zijn bladeren waren prachtig, zijn vruchten overvloedig en hij bood voedsel aan allen. De dieren van het veld zochten zijn schaduw op, de vogels van de hemel nestelden in zijn takken, alles wat leeft werd door hem gevoed. ¹⁰In de beelden die ik in mijn slaap voor me zag, daalde **een wachter, een heilige engel, uit de hemel** neer. ¹¹Hij riep met luide stem: **"Vel de boom en kap zijn takken, stroop het gebladerte af en verstrooi zijn vruchten**, opdat de dieren eronder vandaan vluchten en de vogels opvliegen van zijn takken. ¹²Maar laat zijn wortelstronk in de aarde staan, in het jonge groen van het veld, aan een ketting van ijzer en brons. Laat hem vochtig worden van de dauw van de hemel, en laat hem het gras van de aarde delen met de dieren. ¹³Zijn hart zal geen mensenhart meer zijn, een dierenhart zal hij krijgen; zeven jaren zullen zo voorbijgaan. ¹⁴Dit vonnis is geveld door de wachters, dit oordeel is gesproken door de heilige engelen, **opdat de levenden weten dat de hoogste God boven het koningschap van de mensen staat**: hij bepaalt wie het ambt krijgt toebedeeld, zelfs de laagste onder de mensen kan daartoe verheven worden."

¹⁵Dit is de droom die ik, koning Nebukadnessar, heb gehad. En u, Beltesassar, moet hem voor mij duiden, want geen van de wijzen uit mijn koninkrijk heeft hem kunnen uitleggen. U kunt het, omdat de geest van de heilige goden in u woont.'

¹⁶Daniël, die ook Beltesassar wordt genoemd, stond een ogenblik verbijsterd, in verwarring gebracht door zijn gedachten. De koning sprak hem toe: 'Beltesassar, laten de droom en zijn betekenis u niet in verwarring brengen.' Beltesassar antwoordde: 'Mijn heer, moge de droom uw vijanden gelden en zijn betekenis uw tegenstanders. ¹⁷De boom die u hebt gezien, die groter en sterker werd, waarvan de kruin tot aan de hemel reikte en de kroon de hele aarde overspande, ¹⁸waarvan de bladeren prachtig waren en de vruchten overvloedig, die voedsel bood aan allen,

waaronder de dieren van het veld beschutting zochten en die takken had waarin de vogels van de hemel nestelden – ¹⁹**dat bent u, majesteit!** U bent machtig en sterk geworden, uw grootheid is zo toegenomen dat ze tot aan de hemel reikt, en uw heerschappij omspant de hele aarde. ²⁰De wachter of heilige engel die de koning uit de hemel heeft zien neerdalen en die uitriep: “Vel de boom en vernietig hem, maar laat zijn stronk in de aarde staan, in het jonge groen van het veld, aan een ketting van ijzer en brons, laat hem vochtig worden van de dauw van de hemel en zijn lot delen met de dieren van het veld, totdat er zeven jaren voorbij zijn gegaan” – ²¹⁻²²**dat alles, majesteit, is het vonnis dat de hoogste God over mijn heer en koning heeft geveld. Het betekent dat u zult worden verstoten door de mensen en zult leven onder de dieren van het veld.** U zult gras eten als de runderen en vochtig worden van de dauw van de hemel. Zeven jaren zullen zo voorbijgaan, totdat u erkent dat de hoogste God boven het koningschap van de mensen staat en dat hij bepaalt aan wie hij het verleent. ²³**Dat de stronk van de boom mocht blijven staan, betekent dat uw koningschap bestendig zal zijn vanaf het moment dat u de macht van de hemel erkent.** ²⁴**Daarom, majesteit, laat mijn raad u welgevallig zijn: doe uw zonden teniet door vrijgevig te zijn en maak uw onrechtvaardigheid goed door u te ontfermen over de armen – misschien dat uw welzijn dan mag voortduren.**’

²⁵Dit alles overkwam koning Nebukadnessar. ²⁶Twaalf maanden later, toen de koning op het dak van het koninklijk paleis van Babel liep te wandelen, ²⁷zei hij: ‘**Is Babel niet indrukwekkend, de koningsstad die ik door mijn grote macht heb gebouwd tot eer van mijn majesteit?**’ ²⁸De koning had deze woorden nog niet gesproken, of er klonk een stem uit de hemel: ‘**Dit wordt u aangekondigd, koning Nebukadnessar: Het koningschap is u ontnomen.**’ ²⁹**U wordt verstoten door de mensen; u zult leven onder de dieren van het veld en u zult gras eten als de runderen.** Zo zullen zeven jaren voorbijgaan, totdat u erkent dat de hoogste God boven het koningschap van de mensen staat en dat hij bepaalt aan wie hij het verleent.’ ³⁰En op hetzelfde ogenblik werd het vonnis over Nebukadnessar voltrokken. Hij werd door de mensen verstoten, hij at gras als de runderen, zijn lichaam werd vochtig van de dauw van de hemel, en ten slotte was zijn haar even lang als de veren van een arend en waren zijn nagels uitgegroeid als de klauwen van een vogel.

³¹Maar toen de zeven jaren verstreken waren, sloeg ik, Nebukadnessar, mijn ogen naar de hemel op en keerde mijn verstand in mij terug. Ik prees de hoogste God, ik roemde en verheerlijkte de eeuwig Levende: zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij en zijn koningschap duurt van generatie tot generatie voort. ³²De mensen op aarde zijn slechts nietige wezens; hij doet met de hemelse machten en met de mensen op aarde wat hij wil. Er is niemand die hem kan tegenhouden of tegen hem kan zeggen: ‘Wat hebt u gedaan?’ ³³Op hetzelfde moment dat ik mijn verstand terugkreeg herwon ik, tot eer van mijn koningschap, ook mijn majesteit en luister. Mijn raadsheren en machthebbers zochten mij weer op, mijn koningschap werd in ere hersteld en mijn macht nam zelfs nog toe. ³⁴**Ik, Nebukadnessar, roem, verhef en verheerlijk nu de koning van de hemel. Al zijn daden zijn juist en zijn paden recht. Wie hoogmoedig zijn, kan hij vernederen.**

Hoofdstuk 5 Daniël en Belsassar (Het teken aan de wand)

Deze geschiedenis speelt zich later af, toen koning Nabonides aan de regering was (555 v. Chr. - 539 v. Chr.) en Belsassar (zijn zoon) tijdens zijn afwezigheid regent was. Niet lang daarna wordt Babylonië onder de voet gelopen door de Meden en de Perzen. Daniël verklaart een teken, dat tijdens een feestmaal van Belsassar door een schrijvende hand aan de wand verschijnt. Dit gebeurt als Belsassar het tempelgerei, dat uit Jeruzalem was geroofd, laat aanrukken. Daniel interpreteert het geschrevene als de ondergang van het rijk.¹

Op zekere dag richtte koning Belsassar voor zijn duizend machthebbers een groot feestmaal aan, en in gezelschap van deze machthebbers dronk hij wijn.² Beneveld door de wijn gaf Belsassar opdracht **de gouden en zilveren bekers tevoorschijn te halen die zijn vader Nebukadnessar uit de tempel van Jeruzalem had meegenomen**, opdat de koning en zijn machthebbers, zijn hoofdvrouwen en bijvrouwen daaruit konden drinken.³ Men haalde de gouden bekers die uit de tempel van Jeruzalem, het huis van God, waren meegenomen en de koning en zijn machthebbers, zijn hoofdvrouwen en bijvrouwen dronken eruit.⁴ Ze dronken wijn en prezen hun goden van goud en zilver, van brons, ijzer, hout en

Belsassar en het teken aan de wand

steen.⁵ **Terwijl ze dat deden verschenen er vingers van een mensenhand die iets op het pleisterwerk van de wand van het koninklijk paleis schreven**, precies tegenover de luchter, zodat de schrijvende hand goed zichtbaar was voor de koning.⁶ De koning trok bleek weg, in verwarring gebracht door zijn gedachten. Hij stond te trillen op zijn benen en zijn knieën knikten.⁷ Luidkeels riep hij om de bezweerders, de Chaldeeën en de waarzeggers. De koning richtte zich tot de wijzen van Babylonië: 'Wie deze tekens kan lezen en mij kan zeggen wat er staat, zal in purper gekleed worden, een gouden keten om zijn hals dragen en als derde in rang over het koninkrijk regeren.'⁸ Alle wijzen

van de koning traden naar voren, maar zij konden de tekens niet lezen en de koning niet zeggen wat er stond.⁹ Koning Belsassar was daarover zeer ontdaan, zijn gezicht werd nog bleker, en ook zijn machthebbers waren onthutst.

¹⁰Het rumoer van de koning en zijn machthebbers had de koningin naar de feestzaal gebracht. Zij zei: 'Majesteit, leef in eeuwigheid! Laten uw gedachten u niet in verwarring brengen, het is niet nodig zo bleek te worden van schrik.'¹¹ Er is een man in uw koninkrijk in wie de geest van de heilige goden woont. In de dagen van uw vader bewees hij al evenveel verstand, inzicht en wijsheid te bezitten als de goden. Koning Nebukadnessar, uw vader, heeft hem benoemd tot hoofd van de magiërs, bezweerders, Chaldeeën en waarzeggers – uw vader, majesteit!¹² Deze Daniël, die door de koning Beltesassar werd genoemd, beschikt over een buitengewone begaafdheid, en over kennis en verstand, waardoor hij dromen kan uitleggen, raadsels kan oplossen en knopen ontwarren. Ontbied daarom Daniël, hij zal u vertellen wat er staat.'

¹³Vervolgens werd Daniël voor de koning geleid. De koning zei tegen hem: 'Dus u bent Daniël, een van de Judese ballingen die de koning, mijn vader, uit Juda heeft gevoerd?'¹⁴ Ik heb gehoord dat de geest van de goden in u woont, en dat u over veel verstand, inzicht en wijsheid beschikt.¹⁵ De wijzen en bezweerders zijn bij mij gebracht om deze tekens te lezen en mij te vertellen wat er staat. Maar zij kunnen mij niet zeggen wat de woorden betekenen.¹⁶ Ik heb over u gehoord dat u duidingen kunt geven en knopen ontwarren. Welnu, als u de tekens kunt lezen en mij kunt zeggen wat er staat, zult u in purper gekleed

worden, een gouden keten om uw hals dragen en als derde in rang over het koninkrijk regeren.'

¹⁷Daniël antwoordde de koning: 'U mag uw kostbare geschenken houden, of ze aan een ander geven. Maar ik zal de tekens voor de koning lezen en hem zeggen wat er staat. ¹⁸Majesteit – God, de Hoogste, heeft uw vader Nebukadnessar koninklijke macht, aanzien, eer en majesteit geschonken, ¹⁹en door zijn van God gegeven grootheid beefden alle volken en naties, welke taal zij ook spraken, van ontzag voor hem. Hij doodde wie hij wilde en liet leven wie hij wilde. Hij verhief wie hij wilde en vernederde wie hij wilde. ²⁰Maar toen hij hooghartig en overmoedig werd, is hij van zijn koningstroon gestoten en is zijn eer hem ontnomen. ²¹Hij werd door de mensen verstoten, hij kreeg het hart van een dier en hij leefde onder de wilde ezels. Hij at gras als de runderen en zijn lichaam werd vochtig van de dauw van de hemel, totdat hij erkende dat God, de Hoogste, boven het koningschap van de mensen staat en dat hij alleen bepaalt aan wie hij dat verleent. ²²En hoewel u dit alles wist, bent u, zijn zoon Belsassar, niet nederig gebleven. ²³**U bent tegen de Heer van de hemel opgestaan. U hebt de bekers laten halen die uit zijn tempel afkomstig zijn, en u en uw machthebbers, uw hoofdvrouwen en bijvrouwen, hebben er wijn uit gedronken.** U hebt uw goden van zilver en goud, van brons, ijzer, hout en steen geprezen, goden die niets zien of horen of weten. **Maar de God die beschikt over uw levensadem en die al uw doen en laten bepaalt, hebt u niet verheerlijkt.** ²⁴Daarom heeft hij die hand gezonden en de tekens laten opschrijven. ²⁵Dit is wat er geschreven staat: **Menee, menee, tekeel oefarsien.** ²⁶En dit is wat het betekent: **menee – God heeft de dagen van uw koningschap geteld en er een einde aan gemaakt;** ²⁷**tekeel – u bent gewogen en te licht bevonden;** ²⁸**perees – uw koninkrijk is verdeeld en aan de Meden en de Perzen gegeven.'**

²⁹Toen gaf Belsassar bevel Daniël in purper te kleden en hem een gouden keten om de hals te hangen, en hij liet afkondigen dat Daniël als derde in rang zou regeren over het koninkrijk. ³⁰Diezelfde nacht werd Belsassar, de koning van de Chaldeeën, gedood.

Hoofdstuk 6 Daniël en Cyrus II van Perzië (Daniël in de leeuwenkuil)

Dit hoofdstuk speelt zich af onder de regering van Cyrus II van Perzië, dus later als Babylonië door de Perzen is veroverd. Daniël heeft, zo zagen we reeds, flink carrière gemaakt. De andere rijksbestuurders en de satrapen zijn het daar echter niet mee eens, ze zijn jaloers en zorgen er met een list voor dat Daniël in een kuil met leeuwen wordt geworpen. Maar God stuurt een engel die ervoor zorgt dat Daniël niets overkomt (zie document "Daniël en Perzië" onder de nog volgende paragraaf "Perzië").

